

Napirenden

A gyermek- és ifjúságvédelem

A társadalom nagyarányú és következetes szociálpolitikai erőfeszítései ellenére sem megnyugtató a gyermek- és ifjúságvédelem helyzete — hangsúlyozták kedden a Magyar Vöröskereszt országos vezetőségének ülésén. Nő ugyanis a veszélyeztetettek, és nem csökken az állami gondozottak száma. Az okok között szerepet játszik a többi között a magas válási arány, az elvált szülők lakáshelyzetének megoldatlansága, az alkoholizmus, de nem elég hatékony a gyermeknevelő-, védő- és gondozómunka sem.

Az országos vezetőség a nemzetközi gyermekvédelmi kalmából tüzte napirendre a kérdést, azzal a céllal, hogy felhívja a tennivalókra

a figyelmet, és keresse a társadalmi segítség, az eredményesebb közreműködés lehetőségeit.

A Vöröskereszt gyermek- és ifjúságvédelmi munkájának évekre visszanyúló hagyományai vannak. Számos jó példa bizonyítja, hogy a társadalmi szervezetek jelentős segítséget tudnak nyújtani az állami szerveknek. Az évtized elején Vas megyéből indult el például az a kezdeményezés, hogy az iskolai szünetekben a családok magukhoz veszik az intézeti, állami gondozott gyermekeket. A módszert a Vöröskereszt segített országosan elterjeszteni, s része volt abban, hogy az „Egy gyermek — egy család” akció mozgalommá vált.

A Vöröskereszt a megyék

többségében az idén kezdte meg a veszélyeztetett fiatalok tervszerű felderítését, s az eddiginél nagyobb részt vállalt a tanácsok, a gyámhatóságok, a nevelési tanácsadók segítségével. Kaposvári Júlia főtitkárhelyettes, a napirend-előadója, és számos felszólaló nyomatékkal szökött arról, hogy szükség van a Vöröskereszt, a Haza-fias Népfőrd, valamint a gyermek- és ifjúságvédelmi szakszolgálat szorosabb együttműködésére, valamint a nevelőszülői hálózati szélesítésére, fiatalítására és kiegészítésére. Nagyobb figyelmet érdemel a vöröskereszt aktivisták felkészítése is, mert csak szakszerű ismeretek birtokában várható el tőlük az eddiginél eredményesebb közreműködés.

Minden előadás magnón

Réti Csaba szerepeiről és hóbortjairól

Csabát akkor még Jóskának hívták. Becsületes polgári nevetől a művészvilág iratlan törvénye sürgette búcsút venni. Ugyanis Réti névre és éppen József hallgatott az Operaház tenoristája, a népszerű Dudi is, aki egészen véletlenül ugyanazon a lírai fahon kacérkodott a halhatatlansággal (ahová, operakultúránk érzékeny veszteségére, kellete korán távozott), mint szegedi névrokona. Szóval, ez a Jóska fejébe vette, elindul az Erkel-énektversenyen (1963-ban történt, harmadik díjat nyert), s egy délelőtti koncertváltórium folyosóján, hogy korrepetítorra vadászott, beajánlottak neki. Akkor ismerkedtünk össze személyesen, látásból, persze, korábban, mindenesetre az első benyomásom feltétlenül az volt róla, hogy racionális, határozott fickó, nehéz kivenni a fejéből, amit egyszer beléltáplált. (Mielőtt elfogadott volna zongorakísérőnek, megjátszott kissé, elvégre ötvenest fizetett egy óráért, ami akkor igen jó pénznek számított az ösztöndíjas konzistának.)

Jóska azóta Csaba lett. S gitártársa, szorgalma, ambíciója, meg nem utolsósorban tehetsége, zenei biztonsága, látványosan kinyíló művészi talentuma révén hamar a szegedi operatársulat vezető énekese, lírai tenoristája.

A fábianszestényi tornanár 1956. október 20-án került a színházhoz, Rubányi Vilmos keze alá. S mielőtt első jelentősebb szerepét megkapta volna (Orff darabjában, a Holdban, 1962-ben), vagy harminc kisebb feladata kijutott már a kórusból. Messzi éveket pörgetünk vissza, az érdekel, mennyiben elégedett önmagával.

— Feltétlenül — vágja rá habozás nélkül —, azt csinálom, amit szeretek. Tehát énekelek. Sokszor gondoltam arra, lennék baritonista, ahol szívesebb játéka nyílna, a lírai tenor szerepkörre bizonyosfajta statikusit vasaltak a komponisták, persze színészi szempontból. Allandó szerelemben élek, zeneileg csodálatos megnyilatkozásokkal, figurálsan azonban hasonló svádájú jellemekkel. Itt vannak mindjárt a Mozart-hősök. Azért említem ezt a példát, mert kedvenceim más-különb, s kifejezetten Mozart-tenornak érzem magam. Meglehetősen férfiatlan alakok, mint a Don Ottavio is, amit legutóbb énekelttem; a szolám gyönyörűséges parti, csak hogy szüntelen lángolás, fogadkozás, tenni nem tesz semmit, csak kardjának hüvelyét szorongatja, s aztán jönnek a kritikák, szeméret vetik az embernek, miért oly passzív a színpadon. Tulajdonképpen a karakter szerepek kárpótolnak, ahol szabad enni, inni, kópészkodni, élvezni mindazon földi hívás-gokat, melyekbe a hősök belehalnak.

— Művészeknél nem ritkaság, ha a kibontakozást kereső tehetség valami nagy, elhatározó élmény bűvöletében talál rá az önmegvalósítás adekvát formájára.

— Engem Simándy művésze iránti rajongásom se-

zetekben, ha például indiszponáltnak érzem magam, tudatosan kényszeríthetem hangomat a nehéz állások megoldására. Azért magán-órákat is veszek Pesten, sőt segítenek a barátaim, főleg Gregor József. Ő aztán nem szokott udvariaszkodni, alaposan kipakol, így nekem ideális kontroll. Pláne, hogy ott a magnó: valamennyi előadást főlveszem, kiértékeljük.

— Beszél már Mozarról. Nyilván attól kedvence, hogy ezek a szerepek felelnek meg leginkább tenorista karakternek.

— Speciális adottságot kívánunk. Hajlékonyságot, könnyed éneklési módot, minden fekvésben, minden dinamikai árnyalattal tudni kell gazdálkodni. Nagyon szeretem azonban Puccinit, Verdit is, legszebb sikerem pedig Edgar — a Lammemoori Lucából, 1970-ből.

— Évadonként jó felszáz előadás szólítja színpadra a szegedi színházban. Negyvenkét évesen, a zenitén van, harmincegy főszerep, karakterfigura és huszonhét oratórium után. Meddig még?

— Úgy ötven éves koromig. Három évtized, ezen a rögs pályán, elég lehet az idővséghez. Azon felül ugyanis nemigen tudja az ember elhárítani, főleg fiatalokkal, hogy maga is fiatal, kamasz és szerelmes a boldondulásig, mármint amiképpen igényelné a szerepköröm. Jó érzéssel mehetek nyugdíjba, hisz már sincs szerepálmom, mi ne teljesült volna. Ami ezután jöhet, ráadás...

Nikolényi István

Diáksikerek

Az Okortudományi Társaság által rendezett 1979. évi latin tanulmányi versenyen másodikok dícséretben részesült Szécsi Katalin, a Radnóti Gimnázium tanulója. Tanára: dr. Váry József.

Nagyon szép eredményeket értek el a tanulók a Magyar Mezőgazdasági Múzeum évről évre megismétlődő rangos pályázatán. A beérkezett 480 középiskolai tanuló pályázata közül 126 részesült díjazásban, illetve jutalomban. Ebből 46 a Csongrád megyei diák. A 12 témakörben meghirdetett pályázat I—III. díjazottjai a következők. I. díjasok: Lőrincz Vera, Wolford Katalin, Szóráth Zoltán (Radnóti gimnázium).

II. díjasok: Péteri Gábor, Simon Ildikó, Sebők Edit, Kovács Tamás, Hában Ildi-

Gazdálkodás, fejlesztés

Tapasztalatok a szegedi járásból

Gazdaságpolitikai osztálya tájékoztató jelentése alapján mérlegelte ülésén az MSZMP szegedi járási végrehajtó bizottság, hogy milyen eredményekkel és gondokkal kezdtek az 1979. évi gazdaságpolitikai célkitűzések eléréséhez a járás mezőgazdasági és ipari üzemel, valamint a szövetkezeti kereskedelem. Ezúttal a mezőgazdaság múlt év össze és ez év első negyede eredményeivel, problémáival foglalkozunk.

A községi pártbizottságok és pártvezetőségek időben meghatározták az alapszervezetek feladatait, s azokat a párttagság megvitatta és elfogadta. Az év eleji munkahelyi közösségek tanácskozásain még szélesebb körben értékelték a múlt évi eredményeket, és vitatták meg az idej terveket, tennivalókat. A zárszámadó és tervtárgyaló közgyűléseken kitént, hogy a tervezések többségben igazodtak a nép-gazdasági célkitűzésekhez, a középtávú fejlesztésekhez.

A múlt évi, hosszán tartó száraz ősz nem kedvezett az őszi gabonának. A költött talajon nem tudtak időben megfelelő magágyat készíteni, a homokos területeken pedig későn kelt ki a gabona a csapadék hiánya miatt. Ez már zökkenő okozott az év megkezdésénél, amelyet tetézt a fagykár, majd a kora tavaszi esőzések okozta belvíz. Az ősszel vetett 25 ezer 127 hektár kalászosból — búza, árpa, rozs — 3749 hektáron ment tönkre a mag. A részben károsult területeken — mintegy 900 hektáron — tavaszi árpa felülvetésével, további 2142 hektáron tavaszi vetésű zábbal és árpával csökkentették a károsodásukat a gazdaságok. A kalászosokat ért elemi kár az eddiginél nagyobb intenzitással növényvédelemre, fejtrágyázásra késztetett. Mindent összevetve: a szegedi járásban a gabonafélék vetésterülete annyi, mint 1978-ban volt.

Csökkent viszont az idén a burgonya vetésterülete, mintegy 20 százalékkal. Ennek okát a tavaly tapasztalt értékesítési gondokkal lehet indokolni. A tavalyi 701 hektár napraforgó vetésterülete az idén közel a duplája. Kukoricából 15 ezer 860 hektár a tervezett vetésterület, 2,7 százalékkal nagyobb a tavalyinál. S ez még növekszik azzal, hogy a kipusztult gabonák helyett többnyire kukoricát vetnek a gazdaságok. 3141 hektár fűszernarrikára — a múlt événél 13,3 százalékkal nagyobb területre — kötött szerződést a szegedi járásban a paprikafeldolgozó vállalat. A tervekhez igazodva emelkedik — 4,4 százalékkal — a paradicsom

vetésterülete, amely várhatóan 1230 hektár lesz az idén. Zöldségfélékre és gyümölcsre mind a ZÖLDERT vállalat, mind a Szegedi Konzervgyár megkötötte már a szerződéseket partnereivel. A szatymazi telep ez év első negyedében 611 vagon zöldségre és 454 vagon gyümölcsre kötött szerződést. Ez a mennyiség jóval több mint a tavalyi év azonos időszakában.

Az V. ötéves tervben nagy feladatot vállaltak magukra a gazdaságok szőlő- és gyümölcsfeldolgozásban. Van még megszüntetendő elmaradás, de biztató jel, hogy ez év első negyedében 95 hektáron telepítettek szőlőt, és 235 hektáron gyümölcsöt. Örvendetes, hogy az év elején megalakult Dél-alföldi Szőlő- és Bortermelési Rendszerhez a szegedi járásból 13 közös gazdaság csatlakozott 1865 hektárral.

Az állattenyésztési ágazatról szólva: a tapasztalati adatok szerint gyarapodott a szarvasmarha- és a juhállomány, a sertések száma nem csökkent az év első negyedében. Állatfelvásárlásra a szerződéskötések jelenleg is tartanak. Az esztendő első negyedében a közös és a háztáji gazdaságokból 23

ezer 596 hizott sertést és 1636 hizott marhát vásárolt fel az állatforgalmi vállalat. Ez a mennyiség a múlt év hasonló időszakához mérve 3,5 százalékkal nagyobb. A szerződéssel vállalt tej mennyisége is emelkedett 1,8 százalékkal, az egy tehénre eső tejtermelés pedig 10,2 százalékkal.

A szegedi járás gazdaságában, ha szerények is a fejlesztési alapok, azokat ültetvénytelepítésre, gépek beszerzésére fordítják az idén. A gazdálkodásban lényeges momentum a talajerő utánpótlása. Ez eddig 3302 hektáron szórtak szét istállótrágyát, hektáronként közel 300 mázsát. Ez a ténykedező, a talajerő utánpótlására fordított munka a jobb átlagtermésben érezheti majd hatását.

Az MSZMP szegedi járási végrehajtó bizottsága akként összegezte ülésén az esztendő eddig eltelt időszakában kifejtett tevékenységet a mezőgazdaságban, hogy az 1979. évi célkitűzések teljesíthetőek. Ehhez további gondos, odaadó és összehangolt munka kell mind a vezetésben, mind a végrehajtásban — a kollektívák erejével.

L. F.

KISZ — propagandisták megbeszélése

A Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség Csongrád megyei vezetőképző központjában Szegeden, kibővített megyei propagandistakonferenciát rendezett a KISZ megyei bizottsága. A tegnapi délelőtti rendezvényen a

nemzetközi politika időszakos kérdéseiről, majd életszínvonal-politikáinkról és a fogyasztói árakról, és végül a KISZ propagandatevékenységének időszakos feladatairól tartottak előadást és nyitottak vitát.

Túrák belföldön, külföldön

Az Express sajtótájékoztatója

Nyolcszázhetven ezer fiatal belföldi túráját és mintegy 90 ezer fiatal külföldi útját szervezi és bonyolítja le az idén az Express Ifjúsági és Diák Utazási Iroda. Külföldről ugyanebben az időszakban 108 ezer vendéget fogad. A legtöbbet a Szovjetunióból, Lengyelországból és az NDK-ból várja.

Az Express vezetői kedden Balatonföldváron megtartott sajtótájékoztatójukon, az előbbieket, elmondták azt is, hogy az iroda fő célja változatlanul az ifjúságpolitikai és szakmai programok széles körű szervezése, támogatása. E célból ismét bekapcsolódik több nemzetközi rendezvény lebonyolításába. Ezek közül kiemelkedik a nemzetközi gyermekévek alkalmából Magyarországon megrendezésre kerülő kongresszus, továbbá

— már hagyományosan — ismét az Express lesz a technikai szervezője a közgazdasági nyári egyetemnek is. A KISZ Központi Bizottsága által kezdeményezett turisztikai találkozónak — a dolgozó fiatalok V. országos kempingtalálkozója — színhelye Komló, illetve Sikonda lesz. Az egyetemi-főiskolai hallgatók IV. országos találkozóját Nyíregyháza-Sóstón rendezik meg, az Ifjú Garda országos szemléjének házigazdája pedig Gödöllő. Az Express valamennyinek a lebonyolításában jelentős szerepet vállalt. Balatonszemes, Badacsony, Velence, Nagymaros és Tiszaliget Express-táborai az idén 35 000 fiatalnak biztosítanak egyhetes kedvezményes üdülést: 150 forintért teljes ellátást és gazdag programot. (MTI)

A TIT közreműködésével

Munkások továbbképzése

A jövőben nagyobb arányban és közvetlenebbül akar részt venni a munkások továbbképzésében a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat. Mint a TIT megyei titkárainak kedden Egerben tartott tanácskozásán hangzottak, a termelési szférában végbenéző változások, korszerűsítési folyamatok megkövetelik a munkások, főként a szakmunkások tudásának bizonyos idő-

szakonkénti felfrissítését, illetve a társadalmi, gazdasági kérdésekben való jártassághoz szükséges politikai és általános alapműveltségüket bővítését.

E célok szolgálatában a TIT-nek fel kell kutatnia a munkástovábbképzésben való társulati részvétel formáit, s ezek alkalmazásával szervesen és aktívan kell bekapcsolódnia ebbe a munkába.